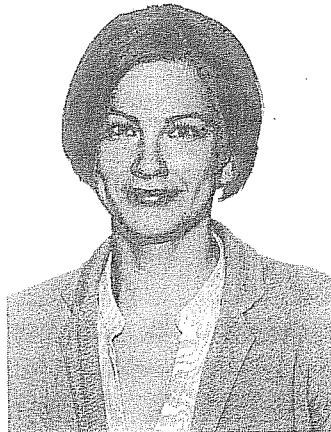


# LIETUVOS VIDAUS AUDITORIAMS daugiau galimybių būti pripažintiems Europoje



Nuotrauka iš asmeninio albumo

Jums teks dirbti su tokių šalių kaip Prancūzija, Anglija, Norvegija, Vokietija, Ispanija, Italija atstovais. Jūsų nuomone, kodėl atstovauti Baltijos šalims buvo patikėta Jums ir kaip buvote pastebėta?

Į Europos vidaus auditorių institutų konfederacijos valdybą mane pasiūlė Globalaus vidaus auditorių instituto vicepirmininkas Phil Tarling, kuris svečiavosi Lietuvoje praėjusių metų kovo mėnesį ir Tarptautinėje vidaus auditorių konferencijoje pristatė valdymo, vidaus kontrolės ir audito aktualijas. Naujos valdybos narių rinkimuose (atstovai buvo keičiami tik dvejose vietose, nes tokios šalys kaip Anglija, Prancūzija, Vokietija, Norvegija, Italija turi nuolatines vietas valdyboje) už Lietuvos kandidatą ir kitų šalių (Ispanijos ir Olandijos) kandidatus balsavo Konfederacijos institutų (35 šalių) atstovai ir taip buvau išrinkta. Manau, buvo įvertinti Lietuvos vidaus auditorių asociacijos atlikti darbai ir pastebėta Baltijos šalių bendradarbiavimo pažanga. Prie to prisidėjo ir nominavimas į Konfederacijos Viešųjų ryšių ir Akademinių ryšių komitetus praėjusiais metais.

Būdama Konfederacijos valdybos nare atstovauju ne tik Lietuvai, Baltijos valstybėms, bet ir kitoms Rytų ir Vakarų Europos šalims. Taigi tai mums didelė garbė ir nemaža atsakomybė.

Gal galite papasakoti, kaip keisis Jūsų veikla tapus ECIIA valdybos nare. Ar dirbant ECIIA valdyboje atstovei iš mūsų šalies Lietuvos vidaus auditorių asociacija galės tikėtis didesnės paramos, palaikymo ir pripažinimo?

Tikrai padaugėjo veiklos Europos mastu, be to, ir Lietuvoje galima dar daug ką nuveikti, kad galėtume šioje srityje lygiuotis su kitomis Europos ar kaimyninėmis šalimis. Pavyzdžiui, Lenkijoje ir Estijoje sukurta viešojo sektoriaus vidaus



Spalio mėnesį Madride vyko Europos vidaus auditorių institutų konfederacijos (ECIIA) naujos valdybos rinkimai ir pirmą kartą per 20 metų, konkuruojant su tokiomis šalimis kaip Ispanija ir Olandija, išrinktas Baltijos šalių atstovas iš Lietuvos.

Redakcija kalbėjosi su neseniai išrinkta atstove – Vidaus auditorių asociacijos (VAA) valdybos nare, ECIIA Viešųjų ryšių komiteto nare, dabar jau ECIIA valdybos nare Kristina BERNOTAITE.

auditorių tarptautinio lygio kvalifikacijos tobulinimo sistema.

Lietuvoje šios profesijos atstovai turėtų pasinaudoti tarptautinėmis galimybėmis ne tik gauti naujausią informaciją, palaikyti ryšius, bet ir pasidalyti gerąja praktika su kitų šalių geriausiais šios srities profesionalais.

Vidaus auditorių asociacijai šis pripažinimas jau savaime suteikė pranašumą, nes pirmą kartą per 20 nepriklausomybės metų Konfederacijos valdyboje – Baltijos šalių atstovas, todėl belieka padėkoti VAA prezidentei Žanetai Pisarskienei už tokio paskyrimo reikšmės supratimą ir palaikymą.



Kiek narių šiuo metu vienija VAA? Kiek apskritai galėtų būti Lietuvoje dirbančių vidaus auditorių ir ar jų netrūksta? Kiek vidaus auditorių dirba viešajame ir privačiame sektoriuose? Ar nepasikeitė VAA tikslai?

Lietuvos vidaus auditorių asociacija vienija apie 150 narių iš viešojo ir privataus sektorių. Lietuvai, palyginti su kitomis šalimis, pavyzdžiui, Bulgarija, kurioje yra apie 500 narių, ar Juodkalnija (penkis kartus mažiau gyventojų), turinčia apie 200 narių, dar reikėtų pasitempti. Darbuotojų, dirbančių kokybės užtikrinimo, rizikų valdymo, procesų peržiūros, vertinimo, audito srityse, tikrai galėtų būti daugiau, kad veiklos procesai būtų sklandesni, t. y. darbus reikėtų planuoti iš anksto, įvertinus galimas rizikas, o ne paskutine minute, kaip dažnai pasitaiko. Tokia praktika taikoma išsivysčiusiose šalyse, taigi ir Lietuvai reikėtų pasistengti.

Nuo 1997 metų VAA išaugo, tapo visateise Globalaus vidaus auditorių instituto ir Europos konfederacijos nare ir jos atities tikslai turėtų būti aptarti ir paskelbti mūsų asociacijos nariams, taip pat suderinti su tarptautiniais įvykiais ir siekiais.



Savivaldybių vidaus auditoriai dėl savo veiklos specifikos yra atsiskyrę nuo VAA ir įsteigę savarankišką asociaciją. Ar bendradarbiaujate su jais?

Valstybės kontrolės iniciatyva šiemet pasirašyta penkių šalių bendradarbiavimo sutartis tarp Valstybės

kontrolės, Vidaus auditorių asociacijos, Lietuvos auditorių rūmų, Finansų ministerijos ir Savivaldybių vidaus auditorių asociacijos. Neseniai įvyko šalių atstovų susitikimas, kuriame buvo pristatytos, aptartos ir patvirtintos audito srities tolesnio bendradarbiavimo gairės. Manome, tai itin pažangus požiūris ir skatintina iniciatyva, nes bendradarbiaujant, šnekant apie mūsų kasdienes problemas ir kylančius klausimus, galima prieiti prie vieningos nuomonės ir pradėti visiems reikalingus pokyčius audito srityje.



Ar vidaus auditoriaus profesija yra specialybė, kurią galima įgyti baigus kokias nors studijas? Kaip vidaus auditoriai kelia savo kvalifikaciją, kaip jie atestuojami?

Taip, vidaus auditorius jau 70 metų yra tarptautiniu mastu pripažinta profesija, tiek metų gyvuoja Globalus vidaus auditorių institutas. Lietuvoje Mykolo Romerio universitetas, Vilniaus universitetas, Kauno technologijos universitetas turi magistro programas, pagal kurias rengiami auditoriai. Be to, yra tarptautiniai profesiniai sertifikatai, tokie kaip CIA, CGAP, CRMA, CFSA, CCSA, kuriuos, turint keletą metų šios srities darbo patirties, galima įgyti išlaikus egzaminus ir būti paklausiam ne tik Lietuvoje, bet ir bet kurioje kitoje pasaulio šalyje, taip pat Azijoje ar Afrikoje. Rengiami nauji kvalifikacijos reikalavimų pakeitimai, įsigaliosiantys nuo 2013 metų, kurie iš esmės pakeis požiūrį į sertifikavimą. Bus atsižvelgiama į tai, ar asmuo patyręs, koks jo išsilavinimas ir t. t. Pakeitimai darys įtaką ir Lietuvos nacionalinio vidaus audito sertifikato išdavimo sistemai.



Kokios problemos šiuo metu labiausiai slepia vidaus auditorius?

Labiau mėgstu sakyti ne „problemos“, o „iššūkių“, nes globalizacija ir buvimas Europos Sąjungos visateisiais nariais mums atveria galimybes, kurių neturėjome. Tik kyla klausimas, kaip mes sugebėsime jomis pasinaudoti ir prisitaikyti prie naujų pokyčių. Pavyzdžiui, daug ką būtų galima padaryti kuriant kvalifikacijos kėlimo sistemą. Taip pat bus

iššūkių IT audito srityje, nes visuomenė ir verslas, viešasis sektorius kompiuterizuojami, labai sparčiai vystomos valdymo sistemos ir kyla klausimas, ar būdami vidaus auditoriais, rizikos valdymo, kokybės vadovais, kontrolieriais sugebėsime neatsilikti ir nebūsime išstumti naujų technologijų.



Kas prižiūri vidaus auditorių veiklą?

Labai geras klausimas, jis apima ir daugelį kitų sričių, nes priklausomai nuo to, kur veikia vidaus auditas, taikoma ir atitinkama priežiūros sistema. Europos audito rūmų auditoriai atlieka Valstybės kontrolės, valstybės kontrolieriai – ministerijų, prie ministerijų esančių, viešąsias funkcijas atliekančių organizacijų auditorių darbų auditą, Lietuvos bankas kontroliuoja bankus ir pan.

Kalbant apie profesinės asociacijos veiklą (pavyzdžiui, tokią, kokia yra Lietuvos auditorių rūmų) nacionaliniu lygmeniu nesukurta sistema ir mūsų veiklą, susijusią su kvalifikacija, profesiniais praktikos standartais, profesinių žinių sklaida, koordinuoja Globalus vidaus auditorių institutas ir Europos konfederacija. Todėl tiesioginis ryšys yra labai svarbus, kad tiesiogiai būtų gaunama informacija ir įgyvendinami aktualūs pakeitimai.



Ką, Jūsų nuomone, reikėtų tobulinti vidaus audito sistemoje?

Matau daug galimybių tobulinti vidaus audito ir susijusias sritis. Lietuvoje mažai kas nuveikta kokybės ir rizikos valdymo, gerosios praktikos ir standartų taikymo srityse, o tai tiesiogiai susiję su visų įmonių, organizacijų, institucijų valdymu ir veikla. Europos konfederacija pasirašiusi bendradarbiavimo sutartis su Europos rizikos valdymo asociacija (FERMA), su Informacinių sistemų audito ir valdymo asociacija (ISACA), Aukščiausių audito institucijų asociacija (EUROSAI), pagal kurios standartus Lietuvoje atliekamas valstybės auditas, ir pan.

Lietuvoje mes irgi vykdome bendrą veiklą, rengiame bendrus renginius, susitikimus su Lietuvos bankų asociacija, ISACA, Valstybės kontrole, Finansų ministerija, kitomis susijusiomis profesionalioms organizacijoms. Taigi kartu su iniciatyviais šios srities profesionalais reikia atlikti daug darbų Lietuvoje ir parodyti pavyzdį kitoms šalims, su kuriomis, be kita ko, galima pasidalyti ir jau sukaupta patirtimi.

Ačiū už pokalbį.

Kalbėjosi Aldona RAJAKIENĖ

